

אהבה של קמצא

1. תלמוד ירושלמי מסכת יומא דף ה/א

האומרים ערו ערו עד היסוד בה אמרו כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריבו.

2. ספר נצח ישראל - פרק ה

ויש לך להתבונן, מה עשה קמצא, ומה פשעו ומה חטאו שאמר 'על ידי קמצא חרב ירושלים'. אבל יש לך לדעת, כי על ידי זה שהיה באותו הדור שנאת חנם ומחלוקת, ודרך המקום שיש בו שנאת חנם שיקח לו אוהב לחלוק עם אחר ששונא לו. וזה היה כאן, שהיה רחמיה קמצא. וזאת האהבה עצמה הוא באמת חלוק ופירוד ומחלוקת כמו השנאה, כי על ידי זה נעשה מחלוקת. ולפיכך האוהב הזה נקרא 'קמצא', שאין התקשרות זה רק כדי לחלוק על אחרים. והנה הפרוד והחלוק נאמר על המתחברים להיות אוהבים על זה הדרך. לכך נקרא בעל המחלוקת 'בר קמצא', שיש בו המחלוקת ביותר, והוא יותר גרוע. ומי שלא היה בו המחלוקת, רק שהיה מתחבר אל מי שהיה בעל מחלוקת, נקרא 'קמצא':

3. אם יש להתפלל עבור הרשעים

"אמר רבי מצוה לו לאדם להתפלל על הרשעים כדי שיחזרו בתשובה ולא יכנסו לגיהנם... ואמר רבי, אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים שיסתלקו מן העולם שאלמלא סלקו הקב"ה לתרח מן העולם כשהיה עובד ע"ז לא בא אברהם לעולם, ושבטי ישראל לא היו, והמלך דוד ומלך המשיח והתורה לא ניתנה" (זוהר ח"א דף קה).

"ואם הוא רשע גמור פשיטא שיש להתפלל עבור בריאותו לכל ימות חייו, ואולי כאשר ישוב לבריאותו יתקן אשר שיחת, ועד יום מותו יחכה לו אולי ישוב... ועוד, אם ימות בלי תיקון הרי אבד אבר אחד מגוף כללות ישראל שהם כגוף אחד... ואם ימות בלי תיקון הרי הגוף חסר אבר או מקצת אבר ואין השכינה שורה על גוף פגום בעל מום. עוד יש טעם להתפלל עבור אדם רשע כי יהיה מי שיהיה יש ריתחא למעלה במותו, כי כשהקב"ה עושה דין בישראל יש ריתחא למעלה... ואף לכשרי ישראל יכול להתגולל מדת הדין חס ושלום" ("יערות דבש", דרוש ראשון, בברכת "ולמלשינים").

3א. חסד לאברהם השקת יט

ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו, ויאהוב הכל כאלו היו אחיו, ויותר מזה עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כלם ואפילו הרשעים יאהב אותם בלבו, ויאמר מי יתן ויהיו אלו צדיקים שבים בתשובה ויהיו כלם נביאים, ויראה מאמר אוהב נאמן לכל ישראל אמר ומי יתן כל עם ה' נביאים, וכמה יאהב אותם בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם, ויכסה מומם, ולא יסתכל בנגעייהם, אלא במדות הטובות אשר בהם...

4. אורות הקדש ג עמוד שכד שורה 5

ואם נחרבנו, ונחרב העולם עמנו, על ידי שנאת חנם, נשוב להבנות, והעולם עמנו יבנה, על ידי אהבת חנם...

5. אוצרות הראיה ד עמוד 158

שמעו אלי עמי, מתוך נשמת נשמותי, מתוך קשר החיים שאני קשור בכולכם, ואתם כולכם קשורים בי, מתוך אותה ההרגשה שאני חש אותה עמוק יותר מכל הרגשות החיים שלי, שאתם רק אתם, רק כולכם, כולכם, כל נשמותיכם, כל דורותיכם, רק אתם הנכם תוכן חיי, בכס אני חי, בכס, בחטיבה הכוללת של כולכם יש לחיי אותו התוכן, שהוא קרוי חיים, מבלעדכם אין לי כלום, כל התקוות, כל השאיפות, כל הערך של שיווי החיים, הכל אני מוצא בקרבי רק עמכם, ואני זקוק להתקשר עם נשמותיכם כולכם, אני מוכרח לאהבה אתכם אהבה אין קץ, אי אפשר לי להרגיש שום הרגשה אחרת, כל האהבות הקטנות עם הגדולות שבכל תהלוכות חיי, הכל אצורות הן באהבתכם, באהבת כללותכם הכלל שכל הפרטים שלכם בו היום וחיים.

כל אחד מכם, כל נשמה בודדת, שמכלל כולכם, הוא ניצוץ גדול וחשוב מאבוקת אור עולמים, המאירה לי את אור החיים. אתם נותנים לי תוכן, לחיים, לעבודה, לתורה, לתפלה, לשירה, לתקוה. דרך הצינור של הויתכם אני חש את הכל, אני אוהב את הכל.

על כנפי הרוח של חבתכם אני מתנשא לאהבת האלהים, והיא מתחייבת לי, מתבררת אצלי, משתלבת בלבבי, מתצמצמת ברעיוני. עמכם, עמי, אומתי, אמי, מקור חיי, עמכם אני מעופף למרחבי עולם. עם נצחכם אני חי חיי נצח, עם פארכם אני מלא הוד ותפארת, עם ענותכם אני מלא מכאובות, עם הצער שבנשמתכם אני מלא מרורות, עם הדעה והתבונה שבקרבתכם הנני מלא דעה ותבונה. אוצר חיים הוא לי כל קצב כל חק של מעמד רגליכם. ארצכם, ארץ תקותכם, קודש היא לי, שמיה לי מקור החן, מקור פאר העולמים, כרמלה ושרונה מקור התקוה, מקור הברכה, מקור שון החיים, שיתה ושמירה עוטים לפני הוד ויפעת עד.

א. תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נה/ב

אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים דההוא גברא דרחמיה קמצא ובעל דבביה בר קמצא עבד סעודתא אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי קמצא אזל אייתי ליה בר קמצא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא מאי בעית הכא קום פוק אמר ליה הואיל ואתאי שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא

אמר ליה לא אמר ליה יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיך אמר ליה לא אמר ליה יהיבנא לך דמי כולה סעודתיך אמר ליה לא נקטיה בידיה ואוקמיה ואפקיה אמר הואיל וחוו יתיב רבנן ולא מחו ביה שמע מינה קא ניחא להו איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא אזל אמר ליה לקיסר מרדו בך יהודאי אמר ליה מי יימר אמר ליה שדר להו קורבנא חזית אי מקרבין ליה אזל שדר בידיה עגלא תלתא בהדי דקאתי שדא ביה מומא בניב שפתים ואמרי לה בדוקין שבעין דוכתא דלדין הוה מומא ולדידהו לאו מומא הוא סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות אמר להו רבי זכריה בן אבוקולס יאמרו בעלי מומין קריבין לגבי מזבח סבור למיקטליה דלא לזיזיל ולימא אמר להו רבי זכריה יאמרו מטיל מום בקדשים יהרג אמר רבי יוחנן ענוותנותו של רבי זכריה בן אבוקולס החריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו והגליטנו מארצנו.

ב) נציב מוולוז'ין "משיב דבר" ח"א סימן מ"ד "על קהלות נפרדות"

...אשר כתב, כי מן הראוי להיות נשמר מדור זה, להפרד זה מזה לגמרי כמו שנפרד, אברהם מלוט, במטותא מן המעריך, עצה זו קשה כחרבות לגוף האומה וקיומה. הן בשעה שהיינו בארצנו הקדושה וברשותנו כמעט, בבית שני נעוטה ארץ וחרב הבית וגלה ישראל בסבת מחלוקת הפרושים עם הצדוקים וגם הסב מחמת שנאת חנם הרבה שפרכת דמים, מה שאינו מן הדין, היינו בשעה שראה פרוש שאחד מיקל באיזה דבר, אע"ג שלא היה צדוקי כלל... מכל מקום מחמת שנאת חנם היה שופטו לצדוקי שמורידין אותו, ומזה נתרבה שפרכת דמים בהיתר ולשם מצוה בטעות - וכל זה אינו רחוק מהדעת להגיע חס ושלום בעת כזאת גם כן, אשר על פי ראות עיני אחד ממחזיקי הדת ידמה שפלוני אינו מתנהג על פי דרכו בעבודת ה' וישפטנו למינות ויתרחק ממנו ויהיו רודפים זה את זה בהיתר בדמיון כוזב חס ושלום ושחת כל עם ה' חלילה.

(קטע זה הוא חלק מתשובה לעורך "מחזיקי הדת" שהציע הקמת קהלות נפרדות).